

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назва освітнього компонента	Фінансовий моніторинг та комплаєнс
Код та назва спеціальності	D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень освіти	другий (магістерський)
Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	2
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	екзамен
Розробник програми	Єрмоленко Олексій Анатолійович к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Обов'язковий : цикл професійної підготовки

Курс: 1 / Семестр: 2

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Єрмоленко Олексій Анатолійович канд. економ. наук, доцент

Профайл викладача - <https://kart.edu.ua/staff/iermolenko-oa>

Контактна інформація- yermolenko@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE - <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=18399>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента є формування системи поглиблених теоретичних знань, аналітичних компетентностей та високопрофесійних практичних навичок щодо сучасної системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (ПБК/ФТ), а також забезпечення комплексного комплаєнсу в умовах високорегульованого фінансового середовища, міжнародних санкційних режимів та цифрової трансформації фінансового сектору.

Основними завданнями освітнього компонента є:

– поглиблене вивчення еволюції, архітектури та ключових принципів глобальної та національної систем фінансового моніторингу, ролі та стандартів FATF, MONEYVAL, Європейського Союзу, Регламенту MiCAR, Директиви DORA), а також впливу воєнного стану та післявоєнної реконструкції на політику ПБК/ФТ в Україні;

– аналіз нормативно-правової бази України в сфері ПБК/ФТ та комплаєнсу на рівні Закону № 361-IX (зі змінами 2023-2025 рр.), постанов НБУ, вимог Держфінмоніторингу, санкційного законодавства, Положення про ризик-орієнтований підхід та внутрішні правила СПФМ, з урахуванням останніх змін щодо посиленого моніторингу криптоактивів, віртуальних активів та нефіскальних платежів;

– формування компетентностей щодо побудови, впровадження та постійного вдосконалення ефективної системи управління ризиками ПБК/ФТ та комплаєнс-ризиків у суб'єктах первинного фінансового моніторингу (банки, НФУ, платіжні установи, криптобіржі, адвокати, нотаріуси, аудитори, ріелтори тощо) на основі ризик-орієнтованого підходу;

– опанування методології та інструментарію комплексної належної перевірки клієнтів, ідентифікації та верифікації бенефіціарних власників,

політично значущих осіб, джерел походження коштів та багатства, а також оцінки санкційних ризиків;

- набуття навичок виявлення, аналізу та кваліфікації підозрілих фінансових операцій, транзакцій високого ризику та операцій, пов'язаних з віртуальними активами, з урахуванням сучасних red flags, типологій FATF та національних індикаторів ризику;

- формування вміння розробляти, впроваджувати та оцінювати ефективність внутрішньої системи комплаєнс-контролю, включаючи комплаєнс-політику, програму навчання персоналу, систему внутрішнього моніторингу, автоматизовані AML-системи, комплаєнс-ризиків та комплаєнс-аудит;

- розвиток аналітичних навичок оцінки ефективності системи ПВК/ФТ та комплаєнсу в організації, проведення gap analysis, підготовки звітів про відповідність регуляторним вимогам, а також підготовки до перевірок НБУ, Держфінмоніторингу та міжнародних аудитів;

- набуття практичних навичок аналізу реальних кейсів порушень (з відкритих джерел НБУ, Держфінмоніторингу, судової практики, звітів FATF/MONEYVAL), оцінки наслідків недотримання вимог (штрафи, блокування активів, кримінальна відповідальність, репутаційні втрати) та розробки заходів щодо їх запобігання;

- формування професійної етики, розуміння конфіденційності інформації, відповідальності за порушення у сфері ПВК/ФТ та комплаєнсу, а також здатності до міждисциплінарної взаємодії з підрозділами ризик-менеджменту, внутрішнього аудиту, безпеки, юридичного департаменту та фронт-офісом;

- підготовка до роботи в умовах посиленого санкційного режиму, моніторингу міжнародної технічної допомоги, повернення активів та протидії фінансуванню тероризму в постконфліктний період.

Вивчення освітнього компонента на магістерському рівні передбачає акцент на самостійному аналізі, критичному мисленні, роботі з первинними регуляторними документами, міжнародними типологіями та кейсами, а також на практичному моделюванні комплаєнс-процесів у реальних або симульованих організаціях.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Заплановані загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Програмні результати навчання

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Для успішного засвоєння освітнього компонента здобувач вищої освіти має володіти знаннями з обліку і фінансів на рівні першого (бакалаврського) рівня здобуття освіти, що підтверджується відповідними сертифікатами ЄВІ та ЄФВВ або мати попередню вищу освіту на рівні спеціаліста (магістра)

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти підготовки за ОС «магістр»: ОК «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра».

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітня компонента сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

Тема курсу	Відповідність ЦСР	Очікувані результати навчання (зв'язок з ЦСР)
Тема 1.	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 16	Здатність аналізувати еволюцію системи фінансового моніторингу в Україні, її правові та організаційні основи та вплив на фінансову стабільність (ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання), розвиток інноваційних механізмів комплаєнсу в фінансовому секторі (ЦСР 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура) та зміцнення ефективних, прозорих інститутів для протидії відмиванню коштів (ЦСР 16 – Мир, справедливість та сильні інститути), що сприяє зменшенню IFFs та підтримці економічної стійкості.
Тема 2.	ЦСР 16, ЦСР 17	Здатність оцінювати роль FATF, MONEYVAL, ЄС (AMLD) та інших глобальних норм у формуванні комплаєнс-політик, що безпосередньо сприяє скороченню незаконних фінансових потоків та поверненню активів (ЦСР 16.4 – Мир, справедливість та сильні інститути), а також посиленню міжнародних партнерств для обміну інформацією та координації зусиль (ЦСР 17 – Партнерство заради сталого розвитку).
Тема 3.	ЦСР 16, ЦСР 10	Вміння системно класифікувати та аналізувати схеми легалізації доходів (включаючи типові red flags та інструменти приховування активів), що сприяє виявленню та блокуванню IFFs (ЦСР 16.4), зменшенню нерівностей через повернення ресурсів для суспільних потреб та запобігання відтоку капіталу з країн, що розвиваються (ЦСР 10 – Зменшення нерівностей).
Тема 4.	ЦСР 16, ЦСР 17	Здатність проводити порівняльний аналіз українського законодавства (Закон № 361-IX тощо) та його інтеграції в комплаєнс-системи, що сприяє розвитку ефективних, підзвітних інститутів (ЦСР 16) та міжнародній співпраці з FATF/MONEYVAL для гармонізації стандартів і посилення глобальної фінансової цілісності (ЦСР 17).
Тема 5.	ЦСР 16, ЦСР 17	Здатність оцінювати структуру, повноваження та інтеграцію Держфінмоніторингу в національну та глобальну системи ПВ/ФТ, що сприяє створенню сильних, прозорих інститутів (ЦСР 16) та ефективним партнерствам з міжнародними організаціями для обміну розвідданими та протидії транснаціональним загрозам (ЦСР 17)
Тема 6.	ЦСР 8, ЦСР 16	Вміння визначати обов'язки СПФМ (банки, НФУ тощо), їх відповідальність та взаємодію з регуляторами, що забезпечує економічну стабільність через зменшення ризиків (ЦСР 8) та розвиток підзвітних інститутів з ефективним комплаєнсом (ЦСР 16).
Тема 7	ЦСР 9, ЦСР 16	Здатність застосовувати практичні методики моніторингу (збір, аналіз даних, ризик-орієнтований підхід) з інтеграцією комплаєнс-інструментів, що сприяє інноваціям у фінансових технологіях (ЦСР 9) та посиленню прозорості й ефективності інститутів (ЦСР 16).
Тема 8	ЦСР 16, ЦСР 17	Вміння забезпечувати своєчасне та точне звітування про підозрілі операції, що сприяє прозорості інститутів (ЦСР 16) та глобальній координації через обмін інформацією з FIU та міжнародними партнерами (ЦСР 17).
Тема 9.	ЦСР 16	Здатність оцінювати види відповідальності, санкції та роль комплаєнс-програм у мінімізації ризиків, що безпосередньо підтримує розвиток ефективних, підзвітних інститутів та верховенство права (ЦСР 16).
Тема 10	ЦСР 9, ЦСР 16, ЦСР 17	Здатність розробляти та впроваджувати комплаєнс-системи з урахуванням цифровізації, санкцій та глобальних ризиків, що сприяє інноваціям у фінансовому секторі (ЦСР 9), зміцненню сильних інститутів (ЦСР 16) та міжнародним партнерствам для кращих практик (ЦСР 17).

ОК «Фінансовий моніторинг та комплаєнс» формує здатність до комплексного та доказового аналізу ризиків легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення, а також до побудови, впровадження й постійного вдосконалення ефективних систем комплаєнс-контролю в умовах високорегульованого фінансового середовища, що безпосередньо сприяє реалізації фінансової цілісності (financial integrity) як ключового елементу економічного, соціального та інституційного вимірів сталого розвитку.

ОК забезпечує глибоке розуміння механізмів виявлення, блокування та повернення незаконних фінансових потоків (IFFs), протидії корупційним схемам, санкційному комплаєнсу та інтеграції ризик-орієнтованого підходу в повсякденну діяльність суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Це дозволяє підвищувати прозорість фінансових операцій, зменшувати витік капіталу з країни, посилювати фіскальний простір для фінансування державних видатків, підтримувати фінансову стабільність банківського та небанківського секторів, а також сприяти залученню інвестицій у реальний сектор економіки через зниження ризиків de-risking та підвищення довіри міжнародних партнерів.

Результати навчання передбачають здатність працювати в умовах постійних регуляторних змін, воєнного стану, посиленого санкційного режиму та післявоєнної реконструкції, ефективно впроваджувати автоматизовані AML/CFT-системи, проводити належну перевірку клієнтів, виявляти та реагувати на підозрілі операції, а також готувати організацію до перевірок національних та міжнародних регуляторів. Це сприяє зміцненню фінансової спроможності держави, органів місцевого самоврядування та приватного сектору, розвитку сильних, прозорих та підзвітних інститутів, протидії корупції та організованої злочинності, а також досягненню Цілей сталого розвитку (зокрема ЦСР 16 «Мир, справедливість та сильні інститути», ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання», ЦСР 10 «Зменшення нерівностей», ЦСР 17 «Партнерство заради сталого розвитку») на національному та міжнародному рівнях.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 1

Тема 1. Теоретичні засади фінансового моніторингу та комплаєнсу в Україні: історичний аспект і поточний розвиток

Еволюція системи фінансового моніторингу в Україні, її походження та сучасний стан. Правові та організаційні аспекти формування механізмів комплаєнсу для протидії відмиванню коштів, з акцентом на їх вплив на загальну фінансову стабільність.

Тема 2. Міжнародні стандарти запобігання легалізації доходів, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового ураження

Огляд ключових міжнародних норм і документів, що регулюють протидію відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення. Роль ініціатив FATF та інших глобальних організацій у формуванні комплаєнс-політик.

Тема 3. Класифікація схем легалізації злочинних доходів та їх аналіз у

контексті комплаєнсу

Системний підхід до класифікації методів легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, через фінансові транзакції. Приклади типових схем і інструментів приховування активів, з урахуванням комплаєнс-ризиків для фінансових установ.

Тема 4. Національна нормативна база з протидії легалізації доходів та фінансуванню тероризму в рамках комплаєнсу

Законодавство України щодо запобігання відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового ураження. Порівняльний аналіз ефективності правових ініціатив та їх інтеграції в системи комплаєнсу на національному рівні.

Тема 5. Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України та її роль у комплаєнс-системі

Структура та повноваження Державної служби фінансового моніторингу України як ключового органу в національній системі протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму. Інтеграція її функцій з комплаєнс-процесами в фінансовому секторі.

Модуль 2

Тема 6. Обов'язки та функції суб'єктів первинного фінансового моніторингу в контексті комплаєнсу

Завдання суб'єктів первинного моніторингу, їх відповідальність та взаємодія з регуляторними органами. Акцент на впровадження комплаєнс-процедур для забезпечення дотримання норм протидії відмиванню коштів.

Тема 7. Методичні підходи до фінансового моніторингу на первинному рівні з елементами комплаєнсу

Практичні методики проведення моніторингу суб'єктами первинного рівня, включаючи збір, аналіз та обробку фінансових даних. Інтеграція комплаєнс-інструментів для ефективного виявлення ризиків. Перевірка якості даних та обґрунтування результатів автоматизованого моніторингу фінансових операцій

Тема 8. Процедури звітування та подання інформації в системі фінансового моніторингу та комплаєнсу

Вимоги до подання даних про підозрілі операції, порядок звітування та обов'язки суб'єктів. Роль комплаєнс-механізмів у забезпеченні своєчасного та точного інформування регуляторів.

Тема 9. Юридична відповідальність за порушення норм протидії легалізації доходів та фінансуванню тероризму в комплаєнс-контексті

Види відповідальності суб'єктів за недотримання законодавства у сфері запобігання відмиванню коштів і фінансуванню тероризму. Санкції, наслідки та роль комплаєнс-програм у мінімізації ризиків.

Тема 10. Інтеграція комплаєнс-програм у фінансові установи: сучасні виклики та кращі практики

Розробка та впровадження комплаєнс-систем у фінансових організаціях для посилення фінансового моніторингу. Аналіз актуальних викликів, таких як цифровізація та глобальні ризики, з прикладами ефективних практик на основі міжнародних і національних стандартів.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Теоретичні засади фінансового моніторингу та комплаєнсу в Україні: історичний аспект і поточний розвиток

Практичне заняття 1. Аналіз еволюції системи фінансового моніторингу в Україні та порівняння з міжнародними стандартами

Вивчення хронології ключових змін Закону № 361-IX (2019–2025 рр.).

Порівняльний аналіз рекомендацій FATF 40+9 та українського законодавства.

Завдання: скласти timeline розвитку системи ПВ/ФТ в Україні з 2002 по 2026 рік, визначити ключові етапи та вплив воєнного стану.

Тема 2. Міжнародні стандарти запобігання легалізації доходів, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового ураження

Практичне заняття 2. Оцінка ризиків ПВ/ФТ за ризик-орієнтованим підходом (Risk-Based Approach)

Побудова матриці ризиків клієнтів, продуктів, географії та каналів доставки.

Аналіз типових індикаторів ризику (red flags) за рекомендаціями FATF та НБУ.

Завдання: оцінити ризики для гіпотетичного банку/НФУ/криптовісвіт, розробити профіль ризику клієнта (високий/середній/низький).

Тема 3. Класифікація схем легалізації злочинних доходів та їх аналіз у контексті комплаєнсу

Практичне заняття 3. Проведення належної перевірки клієнтів (CDD/EDD/Simplified DD)

Ідентифікація та верифікація бенефіціарних власників, PER, санкційних осіб.

Робота з відкритими реєстрами (ЄДР, Реєстр PER, санкційні списки РНБО, OFAC, ЕС).

Завдання: провести повну перевірку клієнта за наданими документами (скан паспорта, статут, виписка з ЄДР), виявити ризики та визначити рівень due diligence.

Тема 4. Національна нормативна база з протидії легалізації доходів та фінансуванню тероризму в рамках комплаєнсу

Практичне заняття 4. Виявлення та аналіз підозрілих фінансових операцій

Аналіз типових схем легалізації (trade-based laundering, shell companies, cash structuring, crypto mixing).

Робота з типологіями FATF 2023-2025 років та національними індикаторами.

Завдання: проаналізувати набір транзакцій (виписка банку), визначити підозрілі операції, скласти шаблон STR (повідомлення про підозрілу операцію).

Тема 5. Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України та її роль у комплаєнс-системі

Практичне заняття 5. Розробка внутрішніх правил СПФМ та комплаєнс-політики

Структура внутрішніх правил суб'єкта первинного фінансового моніторингу (згідно з Положенням НБУ).

Розробка фрагментів комплаєнс-політики (програма, моніторинг, аудит).

Завдання: скласти розділ внутрішніх правил щодо моніторингу віртуальних активів або санкційного комплаєнсу.

Тема 6. Обов'язки та функції суб'єктів первинного фінансового моніторингу в контексті комплаєнсу

Практичне заняття 6. Моделювання автоматизованого моніторингу транзакцій

Огляд типових AML-систем (SAS, Actimize, Oracle FCCM, українські рішення типу «Фінмон» чи модулі в АБС).

Налаштування правил (скоринг, порогові значення, сценарії).

Завдання: розробити 5–7 правил для автоматизованого виявлення підозрілих операцій (наприклад, швидкий рух коштів, транзакції з високоризиковими країнами).

Для одного із запропонованих правил навести приклад хибнопозитивного спрацювання та обґрунтувати рішення щодо подальшої перевірки операції

Тема 7. Методичні підходи до фінансового моніторингу на первинному рівні з елементами комплаєнсу

Практичне заняття 7. Підготовка та подання повідомлень до Держфінмоніторингу

Порядок заповнення форм STR/CTR за вимогами Держфінмоніторингу.

Робота з електронним кабінетом СПФМ (демо-версія або симулятор).

Завдання: заповнити та обґрунтувати форму STR на основі кейсу з підозрілою операцією.

Тема 8. Процедури звітування та подання інформації в системі фінансового моніторингу та комплаєнсу

Практичне заняття 8. Аналіз реальних кейсів порушень та застосування санкцій

Передбачити розбір одного нового оприлюдненого рішення НБУ за 2026 рік. Конкретний кейс обрати й перевірити перед включенням у матеріали заняття.

Оцінка наслідків (штрафи, призупинення ліцензій, кримінальна відповідальність).

Завдання: провести gap analysis системи комплаєнсу банку за реальним кейсом, запропонувати заходи усунення порушень.

Тема 9. Юридична відповідальність за порушення норм протидії легалізації доходів та фінансуванню тероризму в комплаєнс-контексті

Практичне заняття 9. Санкційний комплаєнс та моніторинг воєнного часу

Робота з санкційними списками (РНБО, ЄС, США, Великобританія).

Моніторинг транзакцій, пов'язаних з РФ/Білоруссю, та технічної допомоги.

Завдання: перевірити клієнта/контрагента на санкційні ризики, скласти звіт про виявлені збіги.

Тема 10. Інтеграція комплаєнс-програм у фінансові установи: сучасні виклики та кращі практики

Практичне заняття 10. Інтеграція ESG- та комплаєнс-ризиків. Підготовка до зовнішнього аудиту

Інтеграція ESG-факторів у комплаєнс (екологічні злочини, greenwashing).

Підготовка до перевірки НБУ/Держфінмоніторингу/MONEYVAL.

Завдання: розробити план дій за результатами внутрішнього комплаєнс-аудиту, провести симуляцію співбесіди з аудитором.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне вивчення основних понять і категорій фінансового моніторингу та комплаєнсу; аналіз положень Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів...", нормативно-правових актів Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, рекомендацій FATF та інших міжнародних стандартів; опрацювання навчальної й наукової літератури з питань AML/CFT, KYC, управління комплаєнс-ризиками; аналіз офіційних звітів регуляторів, міжнародних організацій та фінансових установ.
Підготовка до практичних занять	Опрацювання методичних рекомендацій до практичних занять; виконання практичних завдань щодо ідентифікації та верифікації клієнтів (KYC), оцінювання ризиків легалізації доходів і фінансування тероризму; аналіз підозрілих фінансових операцій; розроблення внутрішніх політик і процедур фінансового моніторингу; розгляд кейсів щодо застосування санкційного законодавства, внутрішнього контролю та комплаєнс-перевірок.
Виконання індивідуальних завдань	Підготовка аналітичних, дослідницьких або оглядових робіт з питань фінансового моніторингу та комплаєнсу; розроблення презентацій, комплаєнс-програм, карт ризиків, внутрішніх положень фінансових установ; виконання практичних завдань з оцінювання ефективності системи внутрішнього контролю, управління комплаєнс-ризиками, запобігання корупції та шахрайству; аналіз міжнародного досвіду впровадження стандартів AML/CFT.
Підготовка до підсумкового контролю	Систематизація та узагальнення знань з усіх тем курсу; повторення ключових понять і принципів фінансового моніторингу, міжнародних стандартів та вимог національного законодавства; узагальнення практичних аспектів організації комплаєнс-функції у фінансових установах; підготовка до комплексного оцінювання результатів навчання у формі заліку (екзамену)

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Тема 1. Теоретичні засади фінансового моніторингу та комплаєнсу в Україні: історичний аспект і поточний розвиток	3/1	1/1	4/6	8/8
2	Тема 2. Міжнародні стандарти запобігання легалізації доходів, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового ураження	3/1	2/1	5/6	10/8
3	Тема 3. Класифікація схем легалізації злочинних доходів та їх аналіз у контексті комплаєнсу	3/1	2/1	5/6	10/8
4	Тема 4. Національна нормативна база з протидії легалізації доходів та фінансуванню тероризму в рамках комплаєнсу	3/1	2/1	5/6	10/8

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
5	Тема 5. Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України та її роль у комплаєнс-системі	3/1	1/1	4/8	8/10
6	Тема 6. Обов'язки та функції суб'єктів первинного фінансового моніторингу в контексті комплаєнсу	3/1	2/1	5/8	10/10
7	Тема 7. Методичні підходи до фінансового моніторингу на первинному рівні з елементами комплаєнсу	3/1	1/1	4/8	8/10
8	Тема 8. Процедури звітування та подання інформації в системі фінансового моніторингу та комплаєнсу	3/1	2/1	5/8	10/10
9	Тема 9. Юридична відповідальність за порушення норм протидії легалізації доходів та фінансуванню тероризму в комплаєнс-контексті	3	1	4/8	8/8
10	Тема 10. Інтеграція комплаєнс-програм у фінансові установи: сучасні виклики та кращі практики	3	1	4/10	8/10
	Всього	30/8	15/8	45/74	90/90

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

У межах навчальних годин, виділених на самостійну роботу передбачено виконання індивідуального завдання, що є одним із засобів оволодіння навчальним матеріалом, формує здатність здобувача до самоосвіти і автономної діяльності. Завдання передбачає поглиблення знань з окремих тем, які викликають труднощі; розвиток практичних навичок роботи з статистичними даними; підготовку до контрольних, модульних та підсумкових екзаменів. Підготувати коротку аналітичну записку з висновком, посиланнями на джерела та обґрунтуванням запропонованих заходів

Приклади тем для індивідуальних занять:

1 Аналіз системи фінансового моніторингу в Україні (побудова схеми взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу з Національний банк України, Державна служба фінансового моніторингу України та іншими регуляторами).

2 Оцінка ризик-орієнтованого підходу у сфері AML/CFT (розроблення карти ризиків фінансової установи з урахуванням вимог FATF).

3 Дослідження процедур KYC та Customer Due Diligence (CDD) (побудова алгоритму ідентифікації та верифікації клієнтів, включаючи визначення кінцевих бенефіціарних власників).

4 Аналіз підозрілих фінансових операцій та порядок їх повідомлення (розроблення схеми виявлення та подання повідомлень відповідно до Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів...").

5 Комплаєнс-функція у фінансових установах (моделювання організаційної структури комплаєнс-підрозділу банку або небанківської установи та визначення

його повноважень).

6 Санкційний комплаєнс та управління санкційними ризиками (аналіз механізму перевірки клієнтів за санкційними списками РНБО та міжнародних організацій).

7 Запобігання та протидія фінансуванню тероризму (порівняльний аналіз міжнародних стандартів і національного законодавства у сфері CFT).

8 Внутрішній контроль та аудит у системі фінансового моніторингу (розроблення моделі внутрішніх політик і процедур контролю за фінансовими операціями).

9 Міжнародний досвід організації фінансової розвідки (порівняльна характеристика діяльності FATF та національних органів фінансового моніторингу різних країн).

10 Цифрові технології у фінансовому моніторингу (аналіз використання автоматизованих систем моніторингу операцій, big data та штучного інтелекту для виявлення фінансових злочинів).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oopnova-redakcija-2024.pdf>)

При викладанні освітнього компонента для активізації навчального процесу передбачено застосування таких методів навчання, як: словесні методи (лекція, пояснення); наочні методи (демонстрування, спостереження); практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети освітнього компонента, заохочення і покарання, оперативний контроль); інтерактивні методи (дискусії, розроблення і презентація проєктів); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій); методи усного контролю (бесіда); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є екзамен. Форма проведення семестрового екзамену – електронне тестування. При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до Положення про контроль і оцінювання якості знань

здобувачів в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>) та Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/porjadok_sesija_vijskovij-stan.pdf

Максимальна кількість балів за модуль			
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль	
до 60	до 40	до 100	
Поточний контроль		2 семестр	
1 Обговорення проблемних питань на семінарських заняттях Складові: ● аналіз ситуації та ідентифікація проблеми; ● аргументація та логічність пропонуваного рішення ● аналітичність, аргументованість висновків		0 – 20	
2 Виконання практичних робіт протягом модулю Складові: ● розуміння теоретичного матеріалу; ● правильність і повнота виконання розрахунків; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 15	
3 Поточне тестування		0 – 25	
підсумок		max 60	
Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100- бальною шкалою	ECTS оцінка
відмінно – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
добре – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
задовільно - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
незадовільно - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oop-nova-redakcija-2024.pdf>) прозорість, неупередженість оцінювання досягнень здобувачів є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2026/09/poloz_zap_plagiat_2026.pdf

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність та економічна природа фінансового моніторингу.
2. Мета і завдання системи протидії легалізації доходів та фінансуванню тероризму (AML/CFT).
3. Нормативно-правові засади фінансового моніторингу в Україні (характеристика Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів...").
4. Суб'єкти державного фінансового моніторингу та їх повноваження.
5. Роль Національний банк України у сфері фінансового моніторингу.
6. Повноваження та функції Державна служба фінансового моніторингу України.
7. Міжнародні стандарти у сфері AML/CFT та рекомендації FATF.
8. Ризик-орієнтований підхід у фінансовому моніторингу: сутність та принципи застосування.
9. Критерії оцінювання ризиків клієнтів та фінансових операцій.
10. Процедури ідентифікації та верифікації клієнтів (KYC).
11. Поняття та порядок встановлення кінцевого бенефіціарного власника (UBO).
12. Поглиблена перевірка клієнтів (Enhanced Due Diligence).
13. Виявлення підозрілих фінансових операцій та механізм їх документування.
14. Порядок подання повідомлень про підозрілі операції до уповноважених органів.
15. Замороження та арешт активів у рамках санкційного законодавства.
16. Санкційний комплаєнс та управління санкційними ризиками.
17. Організація комплаєнс-функції у фінансовій установі.
18. Внутрішні політики та процедури з питань фінансового моніторингу.
19. Внутрішній контроль і аудит у системі AML/CFT.
20. Відповідальність за порушення законодавства у сфері фінансового моніторингу.
21. Запобігання фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї

масового знищення.

22. Фінансовий моніторинг у небанківських фінансових установах.

23. Особливості фінансового моніторингу у сфері віртуальних активів.

24. Роль інформаційних технологій у системі фінансового моніторингу.

Причини хибнопозитивних спрацювань та порядок їх перевірки

25. Захист персональних даних у процесі здійснення фінансового моніторингу.

26. Комплаєнс-ризик: сутність, класифікація та методи мінімізації.

27. Корпоративна етика та культура комплаєнсу в організації.

28. Міжнародне співробітництво у сфері фінансової розвідки.

29. Оцінка ефективності системи фінансового моніторингу в Україні.

30. Перспективи розвитку фінансового моніторингу та комплаєнсу в умовах цифровізації та євроінтеграції.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1 Мельник С. Фінансовий моніторинг : навчальний посібник / Степан Мельник, Марія Вінчук, Ірина Горбан. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. - 212 с.

2 Грубляк О. М., Карвацький М. В., Лисенко Ж. П., Юрій Е. О. Фінансовий моніторинг : навчальний посібник. Чернівці : Рута, 2019. 240 с.

3 Фінансовий моніторинг : навч. посібник / укл. Е.О. Юрій, О.М. Грубляк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 368 с.

4 Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави: навч. посібник. Львів, 2020. 356 с

5 Фінансовий моніторинг «політично значущих осіб» як інструмент протидії корупції: правовий аспект : монографія / С. А. Франковська. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. – 164 с.

6. Національний банк України. Матеріали для зустрічі з фінансовими установами за результатами здійснених Національним банком перевірок з питань фінансового моніторингу. Київ, 2025. 9 с.

URL: (https://finliteracy.bank.gov.ua/admin_uploads/article/2_pr_2025-10-01.pdf?v=14).

7. Державна служба фінансового моніторингу України. Ризики та загрози легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму в умовах військової агресії російської федерації – 2025 : типологічне дослідження. Затверджено наказом Держфінмоніторингу від 22.12.2025 № 116. 291 с.

URL: (https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/411/%D0%A2%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20%D0%94%D0%A1%D0%A4%D0%9C%D0%A3/Typology%202025_UA.pdf).

Інтернет-ресурси:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <https://fiu.gov.ua/> (Державна служба фінансового моніторингу України)
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);
- 4 <https://ukrstat.org/uk> (статистичний збірник «Україна в цифрах)
- 5 <http://www.kmu.gov.ua> Веб-сторінка Кабінету Міністрів України
- 6 <http://www.ukrstat.gov.ua> Веб-сторінка Держкомстату України
- 7 <http://www.bank.gov.ua> Веб-сторінка Національного банку України
- 8 <http://www.minfin.gov.ua> Веб-сторінка Міністерства фінансів України

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@ kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення освітнього компонента для здобувачів

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Єрмоленко О.А., , доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ВНЕСЕННЯ ЗМІН

Засідання кафедри ФОіА	<i>Протокол № 1 від 31.08.2026 р.</i>	